

**АНДРУШІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РІШЕННЯ

Тридцять дев'ята сесія

Восьмого скликання

30.11.2023

№8

Про Комплексну програму підтримки сімей/осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах, запобігання домашньому насильству та попередження торгівлі людьми Андрушівської міської ради на 2024-2026 роки

Відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про протидію торгівлі людьми», враховуючи рішення виконавчого комітету Андрушівської міської ради від 24.11.2023 року №269, рекомендації постійної комісії з питань освіти, охорони здоров'я, фізичного виховання, культури та соціальної політики та з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів, міська рада

ВИРІШУЄ:

1. Затвердити Комплексну програму підтримки сімей/осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах, запобігання домашньому насильству та попередження торгівлі людьми Андрушівської міської ради на 2024-2026 роки (додається).

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань освіти, охорони здоров'я, фізичного виховання, культури та соціальної політики (Степан ПАЛАМАР), з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів (Дмитро ТКАЧЕНКО) та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Сергія ДЕМЧЕНКА.

Міський голова

Галина БІЛЕЦЬКА

СХВАЛЕНО
Рішення виконкому
Андрушівської
міської ради
24.11.2023 року №269

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення тридцять дев'ятої сесії
Андрушівської міської ради
восьмого скликання
30.11.2023 року №8

**Комплексна програма
підтримки сімей/осіб, які перебувають в складних
життєвих обставинах, запобігання
домашньому насильству та попередження торгівлі
людьми
на 2024 - 2026 роки**

м.Андрушівка

2023

1. Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я апарату Андрушівської міської ради та її виконавчого комітету
2.	Розробник Програми	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я апарату Андрушівської міської ради та її виконавчого комітету
3.	Відповідальний виконавець Програми	Андрушівська міська рада, Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг Андрушівської міської ради»
4.	Учасники Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг Андрушівської міської ради», відділ соціального захисту та охорони здоров'я Андрушівської міської ради, служба у справах дітей Андрушівської міської ради, Андрушівське відділення поліції Бердичівського відділу поліції в Житомирській області, Андрушівський РС філії ДУ «Центр пробації» в Житомирській області, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги (за згодою), відділ освіти, молоді та спорту, відділ культури та туризму, громадські організації
5.	Термін реалізації Програми	2024-2026 роки
6.	Перелік джерел фінансування Програми	Бюджет Андрушівської міської територіальної громади, інші джерела, не заборонені законодавством
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	У межах фінансових можливостей

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Сім'я є першоосновою духовного, економічного та соціального розвитку суспільства. Саме її визнано у міжнародному співтоваристві найкращою умовою для виживання, захисту і розвитку дітей, основним осередком суспільства, природним середовищем для людини. Зусилля громади повинні бути спрямованими на благополуччя і добробут сім'ї, створення умов для захисту її прав та прав її членів у самій родині. Тільки в цьому випадку сім'я буде здатна

до саморозвитку, а її члени – до самореалізації. Сьогодні настало чітке розуміння у суспільстві в цілому щодо зміцнення інституту сім'ї та реформування системи інтернатних закладів, надаючи право дитині при неможливості виховуватися у рідній сім'ї влаштуватися у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу. Все це зумовлює необхідність державної сімейної політики в Україні, яка спрямована на зміцнення соціального інституту сім'ї; напрямом її реалізації є соціальна робота з сім'єю, яка враховує особливості сім'ї як первинного соціального колективу.

Світова практика доводить, що існує необхідність створення моделі надання якісних соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги. Кваліфікована діяльність із здійснення заходів для поліпшення або відтворення якості життєдіяльності, повернення до повноцінного життя осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги є виключним і переважним видом діяльності суб'єктів соціальної роботи.

Причини, з яких діти часто стають безпритульними, це: сімейні проблеми, неспроможність та безвідповідальність батьків, щодо виховання власних дітей, різноманітні правопорушення та інші складні життєві обставини. Крім того, є діти, покинуті батьками, які так само не мають належних умов для життя та повноцінного розвитку. Всі вище перераховані умови спричиняють зростання дитячого жебракування, бродяжництва, робить дітей беззахисними перед дорослими, які можуть втягувати їх до протиправної діяльності. Життя та здоров'я таких дітей постійно перебуває під загрозою.

Ефективна державна політика у сфері підтримки сім'ї, запобігання та протидії домашньому насильству, попередження торгівлі людьми, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків - один з найважливіших інструментів розвитку країни, росту добробуту її громадян і вдосконалення суспільних відносин.

Упровадження принципів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків є однією з важливих умов сталого соціально-економічного розвитку громади. Діючі механізми та інструментарії забезпечення рівності жінок і чоловіків досі залишаються не досконалими, що не дозволяє докорінним чином змінити ситуацію, яка характеризується нерівністю жінок і чоловіків у доступі до прийняття рішень і управління, у праці та одержанні винагороди за неї, а також ефективно протидіяти наявній дискримінації та викоринити гендерні стереотипи.

Програма визначає мету, основні завдання та заходи, спрямовані на створення умов для забезпечення належного соціального захисту дітей та сімей, утвердження в суспільстві сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства; попередження насильства в сім'ї та торгівлі людьми; упровадження принципів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Програма спрямована на організацію та проведення соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах,

розповсюдження інформації стосовно попередження насильства в сім'ї, торгівлі людьми та протидії дискримінації гендерних стереотипів. Програма зумовлена необхідністю реалізації сучасної політики держави у сфері створення сприятливих умов для збереження сім'ї, всебічного розвитку сім'ї та кожного з її членів, найповнішого виконання сім'єю своїх функцій, посилення ролі сім'ї як первинного осередку суспільства.

В Андрушівській міській територіальній громаді створено КУ «Центр надання соціальних послуг Андрушівської міської ради», діяльність якого спрямована на раннє виявлення, облік та надання спектру соціальних послуг сім'ям/особам, які опинились в складних життєвих обставинах.

Програма покликана в першу чергу усунути або ж мінімізувати складні життєві обставини у сім'ях, які потрапили у складні життєві обставини. Соціально-профілактична робота, яку проводять фахівці із соціальної роботи Центру спрямована на запобігання потраплянню в складні життєві обставини сімей/осіб, виявлення сімей, які вже опинилися з різних причин в складних життєвих обставинах.

Саме діяльність Центру спрямована на проведення якісної соціально-профілактичної роботи з відповідними категоріями населення на території громади для подолання складних життєвих обставин, які виникають у сім'ях.

Торгівля людьми є також актуальною проблемою для мешканців громади. Вивчення соціально-економічної ситуації дозволяє зробити висновок про виникнення додаткових загроз щодо торгівлі людьми для населення в останні два роки: підвищення ризиків торгівлі людьми у зв'язку із збройними конфліктами, зокрема виникнення нових її форм з метою втягування людей у такі конфлікти, поява внутрішньо переміщених осіб і демобілізованих військовослужбовців як категорій, особливо вразливих до торгівлі людьми. У такому контексті ймовірність того, що вразливі категорії населення вдаватимуться до негативних/ризикованих стратегій виживання, серед яких є не врегульована трудова міграція, насильницька поведінка, продаж органів тощо, зростає, тим більше, що інформація про такі можливості є широко розповсюдженою, доступною та привабливою.

З іншого боку, обізнаність найбільш вразливих груп зокрема та населення загалом щодо проблеми торгівлі людьми та правил безпеки, згідно з досвідом суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми, є низькою, у тому числі і через недостатню доступність цієї інформації для громадськості та недостатній обсяг цілеспрямованих зусиль щодо підвищення обізнаності серед найбільш вразливих груп населення. Це призводить до того, що близько 50% постраждалих осіб відмовляються від допомоги, що їм її пропонує держава, а також сприяє поширенню негативного іміджу державних надавачів послуг. У результаті на даний час близько 80% постраждалих чоловіків і жінок в області отримують допомогу за кошти іноземних донорів від громадських організацій, без участі держави.

3. Мета Програми

Метою Програми є: забезпечення системної та комплексної політики у сфері сім'ї, спрямованої на формування самодостатньої сім'ї та її здатності до усвідомленого народження і виховання дітей; здійснення комплексних заходів щодо попередження насильства в сім'ях або в яких існує реальна загроза його вчинення, вдосконалення механізму запобігання та протидії насильства в сім'ї, підтримка сім'ї, забезпечення конституційних прав і законних інтересів дітей. Підвищення ефективності діяльності, взаємодії органів влади, громадських організацій та інших юридичних осіб у сфері протидії насильства та торгівлі людьми. Захист та надання допомоги особам, які постраждали від насильства в сім'ї; здійснення комплексних заходів на рівні громади щодо попередження торгівлі людьми, підтримки та захисту осіб та сімей, які постраждали від збройних конфліктів, сприяння забезпеченню рівності прав і можливостей жінок і чоловіків та впровадження європейських стандартів рівності до всіх аспектів життя.

Центр надання соціальних послуг Андрушівської міської ради в рамках розробленої Програми має на меті забезпечити, у межах своїх повноважень, створення належних умов для соціального захисту вразливих категорій населення: задоволенні соціальних потреб сімей/осіб, які потребують сторонньої допомоги та спрямована на проведення соціальної роботи з сім'ями/особами, які опинилися в складних життєвих обставинах та потребують допомоги, у тому числі сімей учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб. Програма зумовлена необхідністю реалізації сучасної політики держави у сфері створення сприятливих умов для збереження сім'ї, всебічного розвитку сім'ї та кожного з її членів, найповнішого виконання сім'єю своїх функцій, посилення ролі сім'ї, як первинного осередку суспільства.

Програма передбачає протягом 2024-2026 років проведення комплексу заходів, щодо створення умов для ефективного реалізації державної молодіжної та сімейної політики на відповідній території шляхом:

- взаємодії із структурними підрозділами органів місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями для проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю в рамках реалізації загальнодержавних та інших соціальних програм;
- виявлення сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги;
- соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, надання їм соціальних послуг за результатами проведеної оцінки потреб;
- подальший розвиток сімейних форм виховання;
- соціальний захист та підтримку сімей в яких виховуються діти з особливими потребами;
- робота з вимушено переселеними сім'ями, сім'ями учасників АТО та військовослужбовців;

- вдосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству, підвищення рівня інформованості населення щодо форм і проявів домашнього насильства, його причин і наслідків та необхідні дії осіб;
- ефективне реагування на факти домашнього насильства через впровадження механізму взаємодії суб'єктів, які реалізують заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству;
- надання допомоги та захисту постраждалим особам, постраждалим від домашнього насильства; належне розслідування фактів домашнього насильства, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки;
- здійснення заходів за участю засобів масової інформації, закладів культури та навчальних закладів з метою подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка, спрямованих на розвиток у жінок лідерських навичок для участі у прийнятті управлінських рішень та навичок провадження підприємницької діяльності;
- ідентифікація, захист та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- посилення координації та співпраці суб'єктів взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;
- проведення широкомасштабних інформаційних кампаній серед населення, в тому числі серед внутрішньо переміщених осіб, щодо запобігання ризикам потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги;
- надання комплексу соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, сприяння їх працевлаштуванню та проведення інших заходів, проведення профілактичної роботи, спрямованої на попередження протидії торгівлі людьми, особливо серед внутрішньо переміщених осіб.

Основні напрями виконання Програми – раннє виявлення, облік та соціальний супровід сімей/осіб, які опинились у складних життєвих обставинах, соціальне супроводження прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, пошук та підготовка кандидатів у прийомні-батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, патронатні сім'ї, профілактика раннього соціального сирітства, організація та здійснення соціально-профілактичної роботи.

Програма буде реалізовуватись протягом 3-х років.

4. Завдання Програми

Завданнями Програми у сфері підтримки сім'ї є:

- забезпечення системної та комплексної політики у сфері підтримки сім'ї та демографічного розвитку, спрямованої на формування самодостатньої сім'ї, її здатності до усвідомленого народження і виховання дітей;
- формування в молоді позитивного відношення до інституту сім'ї;
- поширення позитивного сімейного досвіду;
- вироблення дієвих механізмів соціальної підтримки багатодітних, малозабезпечених сімей та сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах

- забезпечення впровадження державних стандартів надання соціальних послуг сім'ям, дітям, молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, залежно від причин виникнення таких обставин;
- розвиток інституту сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Завданнями Програми у сфері гендерних перетворень є:

- провести інформаційні кампанії з метою висвітлення питань необхідності рівного розподілу сімейних обов'язків та відповідальності між жінками і чоловіками щодо виховання дитини;
- розробити механізм реалізації права на захист від дискримінації за ознакою статі та вжиття необхідних заходів за результатами розгляду випадків такої дискримінації;
- формування гендерної культури населення та подолання гендерних стереотипів.

Завданнями Програми у сфері попередження торгівлі людьми є:

- удосконалення взаємодії правоохоронних органів з іншими державними органами влади в частині протидії торгівлі людьми;
- проведення інформаційно-освітніх заходів щодо інформування населення про запобігання ризикам потрапляння у ситуації торгівлі людьми та про можливості отримання комплексної допомоги від суб'єктів взаємодії, які проводять заходи у сфері протидії торгівлі людьми.

Завданнями Програми у сфері попередження домашньому насильству є:

- підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм та проявів домашнього насильства, його причин та наслідків, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі сімейних відносин;
- забезпечення діяльності системи моніторингу у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

5. Фінансове забезпечення виконання Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, бюджету Андрушівської міської територіальної громади, а також інших джерел, незаборонених законодавством

6.Очікувані результати

Виконання програми забезпечить:

- забезпечення в суспільстві підвищення престижу сім'ї та утвердження пріоритетності сімейних цінностей;
- підвищення рівня поінформованості населення та доступу до соціальних послуг;
- зниження рівня соціального сирітства серед дітей;

- збільшення кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих до сімейних форм виховання;
- підвищення рівня відповідальності батьків за утримання, виховання та розвиток дітей, їх життя та здоров'я;
- зменшення кількості сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
 - зменшення кількості сімей, у яких існує ризик насильства;
- забезпечення ефективної взаємодії усіх суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству;
- посилення міжвідомчої взаємодії з питань рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- підвищення рівня обізнаності з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- створення комплексної системи реагування на випадки дискримінації за ознакою статі;
- підвищення рівня обізнаності населення щодо ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми;
- збільшення кількості ідентифікованих осіб, які постраждали від торгівлі людьми;
- мінімізація упередженого ставлення до осіб, постраждалих від торгівлі людьми у суспільстві.

З метою розв'язання пріоритетних завдань, визначених Програмою, передбачається здійснити заходи, що додаються.

Начальник відділу соціального захисту та охорони здоров'я

Наталія СКРИЦЬКА